

Regula honestatis moralis seu tractatus theologicus tripartitus de regula moraliter agendi

In Duos Item Libros Dividitur: In priori potissima fundamenta, & principia moderni Probabilismi intrinseca exactè, & accuratè examinata multipliciter evertuntur, & non esse verè principia, ... In posteriori verò eundem cum modernis Decretis Pontificiis multiplici argumento ... ubi multa de ultimi ...

Camargo, Ignacio de

[S.l.], 1702

Articulus I. Quibus possit rationibus pars affirmativa suaderi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94767)

CONTROVERSIA SECUNDA.

Utrum quælibet nostra opinio, vel existimatio, affirmans honestatem objecti, sit regula honestatis moralis?

L Oquimur, ut monuimus, non de prima, sed de secunda. Omnis autem quæstio, qua inquiritur, utrum aliqua opinio, aut dictamen nostræ rationis, sit regula sufficiens honestatis, est eadem omnino cum illa, qua vulgaribus terminis disputatur, an liceat operari ex hac, aut illa opinione morali, aut illam ad praxim deducere? ut facile quisque cognoscet. Dum verò in hac quæstione, aut proximè sequentibus, aliquam opinionem probabilem vocamus, aut improbabilem, opinionem probabilem accipimus juxta modum loquendi consuetum, ac vulgarem, donec exactè postea exponendi diversas acceptiones opinionis probabilis, strictumque probabilitatis conceptum opportunus locus adveniat.

ARTICULUS I.

Quibus possit rationibus pars affirmativa suaderi?

Q Uæstio ergo procedit, non de quacumque, sed de opinione nostra, hoc est formaliter, & subjective, in intellectu nostro existente; nec enim potest in quæstionem venire, vel apud Ethnicos, aut Hæreticos, utrum opinio quælibet, etiam aliena, id est, cui nulum præbamus assensum, sed objective tantum in intellectu nostro invenitur, sit nobis congrua operandi regula? De opinione autem nostra, quæcumque demum sit, affirmativa pars suaderi posset his argumentis.

3. Primo: quæcumque opinio, seu dictamen nostræ rationis, affirmans honestatem objecti, proponit nobis objectum suum, ut conforme divinæ voluntati, cum idem sit, objectum esse honestum, & esse juxta Dei voluntatem. Atqui quisquis amplectitur objectum aliquod, ut cōforme voluntati divinæ, operatur rectè, & honestè: ita ergo operatur quicumque sequitur illud dictamen: ergo dictamen illud est rectum, adeoque congrua regula moralis honestatis.

4. Secundo: omnis secunda regula conformis formaliter primæ, est regula recta formaliter, seu regula formalis recta. At quælibet opinio affirmans honestatem objecti, est cō-

formis formaliter regulæ primæ, id est, voluntati divinæ, quam proximè, & formaliter applicat, tanquam mensuram honestatis objecti: ergo est regula recta formaliter, seu regula formalis recta.

5. Tercio: *Qui non judicat semetipsum in eo, quod probat, beatus est, secundum Apostolum:* id est, (ut P. Salmeron exponit) *beatus est, quem sua conscientia non remordet in eo, quod probat esse faciendum; sed quicquid, & pacatâ cōscientia operatur.* Sed illum, qui operatur ex opinione objectum proponente tanquam honestum, conscientia nō remordet, sed absolvit, utpote agentem juxta ipsius dictamen: beatus ergo cēsendus est. At nemo in opere cēletur beatus, nisi qui operatur honestè: igitur honestè operatur: igitur juxta regulā moralis honestatis.

6. Quarto: quicumque agit juxta conscientiam, si aliunde contra legem non agat, procul dubio honestè operatur; unde enim moraliter deficiat? Sed quisquis agit hoc, quod honestum existimat, in primis agit juxta conscientiam: aliunde verò cōtra legem non agit, saltem formaliter, & voluntario, cum agat id, quod judicat legi consonū: ergo non potest non honestè operari: ergo quælibet

B no-

Ad Rom. 14.

Salmeron. in eum locum.

nostra opinio, vel existimatio, est regula sufficiens honestatis moralis.

7. His argumentis, & aliis consimilibus ad speciem satis urgentibus suaderi potest opinio ista; quam tamen sub his terminis, si libros consulas; apud nullum Catholicum, quæ ego viderim, scriptam, aut assertam invenies, uno excepto novissimo Probabilissimi Apologista, de quo non nihil postea dicemus: *Sub his terminis*, inquam; nam sub aliis omnino æquivalentibus utrū à Recentioribus Probabilistis acriter asseratur, & propugnetur, alibi à nobis tractandum est, & pars affirmativa suadenda, argumentis non solubilibus.

ARTICULUS II.

Pars negativa, tanquam omnino certa, tenenda.

8. **S**ufficere profecto, & superabundare deberet ad ejus certitudinem stabilendam, communis omnium DD. consensus. Alioqui quænam erit in universa Theologia assertio, de cujus veritate dubitare non liceat, in magnum veritatis ipsius, & conscientiarum hominum detrimentum? Nullus fuit autem Doctor Catholicus adeo inconsideratus, aut laxus, qui ad regulandas morales actiones, & ad conscientiam ritè formandam, non exigat, ut minimum, opinionem verè probabilem.

9. Nemo verò quamcumque opinionem nostram, probabilem appellat hoc genere probabilitatis, ad quam scilicet omnes requirunt aliquas speciales condiciones, quæ in multis opinionibus non reperiuntur. Certè opinio probabilis sufficiens ad conscientiam rectè formandam, est juxta omnes judicium prudens de rectitudine operationis. Quis verò dicat, omnem opinionem de operationis rectitudine, esse judicium prudens? Sanè, qui sic assereret, deliraret, & sua ipsa stulta assertione probaret evidenter apud omnes oppositæ assertionis veritatem.

10. Deinde ex fundamentis supra præjactis, communis hujus dogmatis veritas facili negotio convincitur. Nempe tota moralium operationum honestas, atque rectitudo, sumitur proximè, & immediatè ex consensu, & conformitate ad dictamen rationis rectum: tota verò dictaminis rectitudo reducitur, ut ad primum principium, ad convenientiam, & conformitatem cum voluntate, seu lege Dei, quæ est prima regula honestatis moralis, adeoque universalis, atque suprema totius rectitudinis mensura.

11. Neque ab hoc est alienum, quod docet S. Thomas ex Philosopho, nempe, dictaminis rectitudinem sumendam esse ex conformitate ad appetitum rectum (de quo nos postea) non enim loquitur S. Doctor de ultima, & suprema rectitudinis regula, sed de proxima tantum, & immediata; quia scilicet dictamen prudentiæ, cum sit circa mediocrum electionem, supponit rectum appetitum finis, per ordinem ad quem regulatur ipsum dictamen. Non negat tamen D. Angelicus, immò verò supponit tanquam indubitatum, totam, & appetitum, & ipsius dictaminis rectitudinem revocari tandem debere ad convenientiam, & conformitatem cum ipsa voluntate divina. Quin, & expressè id docet locis supra allegatis, ac sæpè aliàs; nec aliquis repugnare potest, ut jam demonstratum relinquimus.

12. Hinc verò fit, eadem diligentia; eademque sollicitudine, qua curare debemus, ut nostræ operationes rectæ sint, & honestæ, non apparenti quadam, sed vera, atque reali rectitudine: eadem, inquam, satagere debere, ut dictamina nostra, & opiniones, quibus dirigimur, conformemur re ipsa, & non apparenter dumtaxat, cum voluntate, seu lege Dei; ideoque, ut nihil nobis distent, aut proponant, tanquam honestum, & amplectendum, quod sit re vera legi contrarium, cum ab hac opinionis

S. Tho. 1. 2.
q. 57. a. 5. ex
Aristot. 6.
Ethic. c. 2.

Cotrov.
præced. 2.
1. nu. 7. art.
2. nu. 12. &
art. 3. nu. 20.